

ලෝකයේ පැරණි ශිෂ්ටාචාර

හැඳින්වීම

ආරම්භයේ දී වානරයකු ව සිටිය ද කාලය ගත වෙත් ම මිනිසා කෙමෙන් දියුණු විය. දඩයම් කරමින් තැන තැන ඇවිදීමින් ආහාර එකතු කොට සිය ජීවිතය රැක ගත් ඔහු පසුකලෙක ගොවිතැන් කිරීම ආරම්භ කළ ආකාරය පසුගිය පාඨමවල දී ඉගෙන ගැනීමට ඔබට අවස්ථාවක් ලැබේ. මිනිසාගේ දියුණුවේ ඉහළ ම තත්ත්වය ලබා ගැනීමට ඔවුන්ට හැකි වූයේ නගර තනා ගෙන ඒවායේ ජීවත් වීම ආරම්භ කළ පසු ය. අකුරු නිපදවීම, මුදල් පරිහරණය ආදී වැදගත් දේ රාශියක් මේ කාලයේ දී ඇති වූ නිසා එය මිනිසා ශිෂ්ටාචාරවත් වීම නමින් හැඳින්වේ. මෙම පාඨමේ දී ඔබට ඉගෙනීමට ලැබෙන්නේ එය යි. ස්වභාව ධර්මයට අයත් සත්ත්වයෙකු වුවත් මිනිසා සෙසු සතුන්ගෙන් වෙන් වන්නේ කුමක් නිසා දැ යි යන කාරණය මෙම පාඨම ඉගෙන ගැනීමෙන් පසු ඔබට වැටහෙනු ඇත.

3.1 ග්‍රාමීය සමාජයෙන් නාගරික සමාජයට පිවිසීම සහ ශිෂ්ටාචාර බිහිවීම

මිනිසා ඉතා පුරාණ කාලයක සිට ගම්මාන තනා ගෙන ඒවායේ ජීවත් වීමට පුරුදු වූ ආකාරය අපි මීට පෙර පාඨමේ දී ඉගෙන ගත්තෙමු. දීර්ඝකාලයක් තිස්සේ එසේ ගම්වල ජීවත් වූ මිනිස්සු දිනෙන් දින තව තවත් දියුණු වූහ. ගොවිතැන් කිරීමත් සතුන් ඇති කිරීමත් නිසා සමහර ගම්වැසියෝ ධනවත් වූහ. එහෙත් සමහර ගම්වැසියන්ට වගා කරන්නට සිදු වූයේ සාරවත් නැති පහසුවෙන් ජලය ලබා ගත නොහැකි ඉඩම්වල ය. ඒ අයට හොඳ අස්වැන්නක් නොමැති වීම නිසා ජීවත් වීම අපහසු දෙයක් විය. ඒ අය ඒ නිසා ම ගම්වල ජීවත් වූ දුප්පතුන් ලෙස සැලකිණි. සමාජයේ දුප්පත් සහ පොහොසත් යනුවෙන් දෙකොටසක් ඇති වීමට මග පෑදුනේ එලෙස ය.

කාලය ගත වන විට දී ඒ ධනවත් අය සහ ඒ අයගේ නෑදෑයෝ ගම්වලින් වෙන් වී ජීවත් වීමට පටන් ගත් හ. වරිවිච්චි ගෙවල් වෙනුවට ගලින් තැනූ ගෙවලින් ද හොඳින් ඉදි කළ මංමාවත්වලින් ද දිය අගල් සහ ප්‍රාකාරවලින් ද වැඳුම් පිදුම් කිරීමට සුදුසු දේවාලවලින් ද සමන්විත වූ එවැනි තැන් හඳුන්වන්නේ නගර නමිනි. එසේ නගරවල ජීවත් වීම ආරම්භ කළ ධනවත් ගම්වැසියන් එතැන් පටන් හැඳින්වූයේ නාගරිකයින් යන නමිනි. ඔවුන් නැවතත් කිසිදිනෙක ගොවිතැන් කිරීම හෝ සතුන් ඇති කිරීම කළේ නැත. ඒ වෙනුවට ඔවුන්ට අයත් වූ ඉඩම්වල ගොවිතැන් කරන ලද්දේ දුප්පත් ගම්වැසියන් විසිනි. එහෙත් ඒවායින් ලැබෙන අස්වැන්නෙන් වැඩි කොටසක් නගරවල ජීවත් වූ නාගරිකයින් විසින් අයිති කර ගන්නා ලදී.

ශිෂ්ටාචාරයක් යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ එවැනි නගර සහ එහි විසූ නාගරිකයින් ජීවත් වූ ආකාරයට යි. නගරයක් ගමකට වඩා විශාල ය. නගරවල විසූ මිනිස්සු අකුරු ලිවීම හුරු කර ගත්හ. නගර පාලනය කිරීමට පිරිසක් සිටියහ. නගරවල ජීවත් වූ පිරිස් ආගමික ස්ථාන ඉදි කළහ. ඔවුහු දුර රටවල් සමග වෙළඳාමේ නිරත වූහ. එහෙයින් ශිෂ්ටාචාරයක් යනු කුමක් දැ යි හඳුනා ගැනීමට ඒ මූලික ලක්ෂණ ඉවහල් කර ගත හැකිය.

ලෝකයේ නොයෙක් ප්‍රදේශවල ජීවත් වූ මිනිසුන් විවිධ කාලවල එසේ තමන්ගේ ම ශිෂ්ටාචාර තනා ගෙන තිබේ. ඒ අතුරින් පැරණිතම ශිෂ්ටාචාර ලෙස මෙසපොතේමියානු ශිෂ්ටාචාරය, ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරය, ඉන්දු නිම්න ශිෂ්ටාචාරය සහ චීන ශිෂ්ටාචාරය හඳුන්වා දිය හැකි ය.

ශිෂ්ටාචාර පිළිබඳව ඉගෙන ගැනීම අපට වැදගත් ය. ඊට හේතුව ඒවායේ ජීවත් වූ අය විසින් නිපදවන ලද නොයෙකුත් දෑ අදටත් අපේ ජීවිතවලට ප්‍රයෝජනවත් නිසා ය.

හත්වන ක්‍රියාකාරකම

අතීතයේ පැවති ගමක හා නගරයක දක්නට තිබූ වෙනස පැහැදිලි වන සේ වික්‍රයක් අඳින්න.

වෘත්තයකට අංශක 360 ක් ඇති බව අපි ගණිත පාඩමේ දී ඉගෙන ගන්නෙමු. මිනිත්තුවට තත්පර 60 ක් තිබෙන බවත් පැයට මිනිත්තු 60 ක් තිබෙන බවත් අපි දනිමු. මේ ආකාරයට සිතන්නට අපට පුරුදු කළේ පැරණි මෙසපොතේමියානු ශිෂ්ටාචාරයේ සිටි ගණිතඥයින් ය.

වෙඩි බෙහෙත්, මාලිමා යන්ත්‍රය, කඩදාසි සහ මුද්‍රණ යන්ත්‍රය මුලින් ම ලෝකයට හඳුන්වා දෙන ලද්දේ චීන ශිෂ්ටාචාරයේ ජනතාව විසිනි. මේ සෑම දෙයක් ම අද අපට මහත් සේ ප්‍රයෝජනවත් ය.

පළමුවරට රබර් බෝලයක් සාදන ලද්දේ මායා ශිෂ්ටාචාරයට අයත් වැසියන් විසිනි. රබර් යනු අපට මහත් සේ ප්‍රයෝජනවත් දෙයකි. අපි පළඳින පාවහන්වලට රබර් යොදා තිබෙන්නාක් මෙන්ම විශාල අහස් යානාවල රෝදවලට පවා යොදන්නේ රබර්වලින් සෑදූ රෝද යි.

3.2 ශිෂ්ටාචාර ව්‍යාප්තිය හා ඉන් ලෝකයට උරුම වූ දයාද

ශිෂ්ටාචාරයක් යනු කුමක් දැ යි වටහා ගැනීමට නම් ලෝකයේ පැරණි ශිෂ්ටාචාර කිහිපයක තොරතුරු සොයා බැලිය යුතු ය. මේ සඳහා මෙසපොතේමියානු ශිෂ්ටාචාරය ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරය සහ ඉන්දුනිම්න ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ රසවත් තොරතුරු කිහිපයක් පහත විස්තර කර තිබේ.

ශිෂ්ටාචාරයක් යනු මිනිසාගේ දියුණුව පිළිබිඹු කරන ඉතා වැදගත් අවස්ථාවකි. පැරණි

ශිෂ්ටාචාරවල ජීවත් වූ අය අලුත් අලුත් දේ නිපදවා අප කා හටත් ජීවත් වීම පහසු කළ ආකාරය හොඳින් ඉගෙන ගෙන අලුත් දෑ නිපදවා තම රටට සේවය කිරීමට ඔබ ද ඉටා ගත යුතු ය.

අටවන ක්‍රියාකාරකම

ඔබේ ගුරුවරයාගේ උපදෙස් පරිදි ශිෂ්ටාචාර ව්‍යාප්තිය සම්බන්ධ සිතියමක් ලකුණු කරන්න.

වැදගත් කරුණු

1. මිනිසුන් මුලින්ම ජීවත් වූයේ ගම්මානවලය. නගර තනා ගෙන ඒවායේ ජීවත් වීම ආරම්භ කරන ලද්දේ පසුකාලයකදී ය.
2. ශිෂ්ටාචාරයක් යනුවෙන් හැඳින්වෙන්නේ නගර සහ ඒවායේ ජීවත්වන සැලකිය යුතු තරමේ විශාල ජනගහනයක් ජීවත් වන සමාජයකි.
3. පැරණි ශිෂ්ටාචාරවල ජීවත් වූ මිනිසුන් විවිධ දේ ලෝකයට දායාද කළහ.

දෙවන කොටස

මෙසපොතේමියානු ශිෂ්ටාචාරය

හැඳින්වීම

මෙම ශිෂ්ටාචාරය දියුණු වූයේ යුප්‍රතීස් සහ ටයිග්‍රිස් යන ගංගා නිම්නවල ය. එම ගංගා පිහිටා තිබෙන ප්‍රදේශය දැන් අයත් වන්නේ ඉරාකයට ය. මෙසොපොතේමියා යන වචනයෙන් අදහස් වන්නේ 'ගංගා දෙකක් මැදි වන සේ පිහිටි රට' යන්නයි.

මෙසොපොතේමියාව පිහිටා තිබෙන්නේ ඉහතින් සඳහන් කළ ගංගා දෙකට මැදිවන ලෙස ය. මෙම ශිෂ්ටාචාරය බිහි වූයේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 3100-2900 අතර කාලයේ දී ය. ඒ මීට අවුරුදු පන්දහසකට පමණ ඉහත දී ය.

සී සෑමේ අවස්ථාවක් දැක්වෙන පැරණි මෙසොපොතේමියානු මැටිපුවරුවක්

මෙසොපොතේමියානු ශිෂ්ටාචාරයට අයත් ප්‍රධාන නගර අවට වාසය කළ ගොවියෝ කෘෂිකර්මයේ සහ සත්ත්ව පාලනයේ

නියැලී සිටියහ. එම ප්‍රදේශවල වර්ෂාව හිඟ නිසා ඔවුහු ගංගාවල ජලය ඇළ මාර්ගවලින් තමන්ගේ ගොවිපලවල් වෙත රැගෙන ගියෝ ය. වගාවට සුදුසු වන පරිදි පොළව සකස් කිරීමට සතුන් යොදා ගනිමින් සී සෑවෝය. ඒ සඳහා ඔවුහු ලෝහවලින් තැනූ නගුල් ද ගලින් තැනූ උදුලු ද භාවිත කළහ. එහි වගා කළ දූ අතර ධාන්‍ය වර්ග, පලතුරු සහ එළවළු වර්ග ද විය. තිරිඟු සහ බාර්ලි ඔවුන් විසින් වගා කළ ප්‍රධාන ධාන්‍ය වර්ගවලට අයත් විය.

පැරණි උතුරු නගරයේ පිහිටි මෙසපොතේමියානු සිගුරටි දේවාලයක්

මෙසපොතේමියානු වැසියෝ ස්වභාව ධර්මය දෙවියන් ලෙස සලකා වැඳුම්-පිදුම් කළහ. වර්ෂාව සුළඟ සහ ගංවතුර එසේ දේවත්වයෙන් පූජාවට ලක් විය. තමන් ජීවත් වන්නේ ස්වභාව ධර්මයට අයත් එවැනි දේවවරුන් සතුටු කිරීමට බව ඔවුහු කල්පනා කළහ.

(අ) මෙම දේවමණ්ඩලයේ ප්‍රධානියා වූයේ - අනු නමින් හැඳින්වූ දෙවියා ය.

(ආ) පොළවට අධිපති දෙවියා හඳුන්වන ලද්දේ එන්කිකි යන නමිනි.

(භ) එන්ලිලි නමින් වන්දනාමානයට ලක් වූයේ සුළඟට සහ ගොවිතැනට අධිපති දෙවියා ය.

මෙසපොතේමියාවේ සෑම නගරයක ම එම නගරයට අයත් දෙවි කෙනෙක් සිටියේ ය. දෙවියන්ට පුද පූජා පැවැත්වීමට තැනූ දේවාල හැඳින්වීමට සිගුරටි යන වචනය භාවිත වේ. එම දේවාලවල සිටි පූජකයින්ට මෙසපොතේමියානු සමාජයේ වැදගත් තැනක් හිමි වී තිබිණි.

මෙසපොතේමියානු ශිෂ්ටාචාරයට අයත් නාවුක යාත්‍රා

ගංගාවල යාත්‍රා කරන කුඩා නැව්වලින් වෙළඳාම් කිරීමට මෙසොපොතේමියානු වැසියෝ දක්ෂතාවක් දැක් වූහ. කෑම බීම ඇඳුම් පැළඳුම් ආදී දේ මේ නැව්වල ගෙන ගියේ ය. මෙසොපොතේමියාවේ උතුරු

කොටසේ ජීවත් වූ ඇසිරියන්වරු දක්ෂ වෙළෙන්දෝ ය. ඔවුන් තම වෙළඳාම් කළේ ගොඩබිම හරහා ය. වෙළඳ භාණ්ඩ බූරුවන්ගේ පිට මත පටවා ගෙන වෙළඳාමේ යාමට ඔවුහු පුරුදු වී සිටියහ. ඒවා හඳුන්වන්නේ “තවලම්” යනුවෙනි.

මෙසොපොතේමියානු සමාජය

මෙසොපොතේමියානු සමාජය කොටස් හතරකට බෙදී තිබිණි. ඒ (1) පූජකයින් (2) ඉහළ පන්තිවලට අයත් වැසියන් (3) පහළ පන්තිවලට අයත් වැසියන් සහ (4) වහලුන් වශයෙනි. පූජකයින් මෙසොපොතේමියානු සමාජයේ සිටි බලවත් ම පිරිස යි. ඔවුහු ආගමික කටයුතුවලට අමතරව වෛද්‍යවරුන් ලෙස ද කටයුතු කළහ. පූජකවරු හිස මුඩු කළහ. බැටළු සම්වලින් මැසු කබායක් ඔවුහු හැඳ සිටියහ.

ඉහළ පන්තිවලට අයත් පිරිමි සහ ගැහැනු රනින් නිම කළ නොයෙකුත් ආහරණ පැළඳ සිටීම සිරිතක්ව පැවතිණි. පිරිමි දිගට කොණ්ඩය වැවුහ. ඔවුන්ට දිගු රැවුලක් ද තිබිණි. කාන්තාවෝ එක් උරයක් වැසෙන සේ ඇඳුම් ඇන්දෝ ය. ඔවුන්ට ද දිගු කොණ්ඩයක් තිබිණි. පහළ පන්තිවල අය සුබෝපහෝගී ජීවිතයක් ගත කළේ නැති වුවත් තමන්ගේ නිවාසවල පහසු ලෙස ජීවත් වූහ. වෙහෙස වී වැඩ කළෝ ය. ඒ සඳහා ඔවුන්ට වැටුප් ලැබිණි. ඔවුන්ගේ ඇඳුම් සහ ආහරණ වටිනා ඒවා නොවී ය.

අක්ෂර පද්ධතිය

ලෝකයේ පැරණිතම අක්ෂර පද්ධතිය නිපදවන ලද්දේ මෙසොපොතේමියානු වැසියන් විසිනි. මෙම අක්ෂර හඳුන්වන්නේ කුන්‍ය අක්ෂර යන නමිනි. කුන්‍ය අක්ෂර ලිවීමට භාවිත කළේ මැටිවලින් සාදන ලද පුවරු ය. තෙත මැටිපුවරු මත උල් කරන ලද ලී කැබැල්ලකින් එසේ අකුරු ලිවී ය. ආරම්භයේ දී රූප ඇඳීමක් ලෙස ආරම්භ වූ මෙසොපොතේමියානු ලේඛන ක්‍රමය

පසුකාලයේ දී අක්ෂර පද්ධතියක් ලෙස දියුණු විය. මේ මැටිපුවරුවල නොයෙකුත් දෑ ලියා තිබේ. වෙළඳාම් කටයුතුවලට අදාළ විස්තර ඒ අතර ප්‍රධාන ය.

මෙසොපොතේමියාවේ ජීවත් වූ ගිල්ග-මේෂ් රජු ගැන කුන්‍ය අක්ෂරයෙන් ලියන ලද වීර කතාව ලෝකයේ පැරණිතම සාහිත්‍ය කෘතිය ලෙස සැලකේ. මැටිපුවරු මත ලිවීම දුෂ්කර වුව ද මෙසොපොතේමියානු වැසියෝ එය දක්ෂ ලෙස කළ හ. මැටිපුවරු මත ලියූ ඇතැම් ලිපි මැටියෙන් ම නිම කළ කවරවල බහා අදාළ පුද්ගලයා වෙත යැවීමට පියවර ගෙන තිබේ. මෙසොපොතේමියාව පාලනය කළ හමුරාබි නම් පාලකයා විසින් සකස් කරන ලද නීතිමාලාවක් සහිත ලේඛනයක් තිබේ. එය ලෝකයේ පැරණිතම නීති පොත යි.

නොමිලේ බෙදා හැරීම සඳහා ය.

ඉන්දුනිම්න ශිෂ්ටාචාරය

මෙම ශිෂ්ටාචාරය දියුණු වූයේ ඉන්දියාවේ වයඹදිග ප්‍රදේශය හරහා ගලා යන ඉන්දු ගඟා නිම්නයේ ය. වර්තමානයේ එම ප්‍රදේශය ඇෆ්ඝනිස්ථානයටත්, පකිස්ථානයටත්, ඉන්දියාවේ වයඹ කොටසටත් අයත් වේ. එම ශිෂ්ටාචාරයේ දියුණු ම අවස්ථාව පැවතියේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 2600 - 1900 ත් අතර කාලයේ දී ය. මොහෙන්ජොදාරෝ සහ හරප්පා යනු එහි පැවති ප්‍රධාන නගර දෙකකි. දියුණු ම අවස්ථාවේ දී එම ශිෂ්ටාචාරයට අයත්

සියලු නගරවල දැන ලක්ෂ පහක් පමණ ජනගහනය ජීවත් වී තිබේ. ඉන්දුනිම්න ශිෂ්ටාචාරයේ විසූ ජනතාව තඹ, ලෝකඩ, ඊයම් සහ ටින් යන ලෝහ භාවිත කළහ. ඔවුහු පිළිස්සු මැටි ගඩොළු භාවිත කොට සැදූ නිවාසවල ජීවත් වූහ. එම නිවාසවල ඉතා දියුණු ජලනළ පද්ධතියක් තිබිණි. ඔවුන්ගේ නගර ඉතා හොඳින් සැලසුම් කළ ඒවා ය. ඉන්දුනිම්න වැසියෝ අක්ෂර ලෙස භාවිත කළ හැකි සංකේත පද්ධතියක් ද නිර්මාණය කළ හ.

ඉන්දු නිම්න ශිෂ්ටාචාරයට අයත් ප්‍රධාන නගර 4 ක් තිබිණි. එවා නම් මොහෙන්ජොදාරෝ, හරප්පා, ධොලවීර සහ කාලිබන්ගන් ය. මේ සියලු නගර හොඳින් සැලසුම් කරන ලද ඒවා ය. මේ ඡායාරූපයේ දැක්වෙන්නේ පුරාවිද්‍යාත්මක කැණීම්වලින් සොයා ගන්නා ලද එවැනි නගරයක නටඹුන් ය.

ඉන්දුනිම්නයෙන් සොයාගන්නා ලද මෙම මූර්තියෙන් පිළිබිඹු වන්නේ එම ශිෂ්ටාචාරයට අයත් නගරයක ජීවත් වූ පුජකයෙකු යැයි පිළිගැනේ. මූර්තියේ නළලේ දක්නට ඇති පටිය ඔහු උසස් පුද්ගලයෙකු බව හඟවන සංකේතයකි. ඇස් අඩවන් කොට සිටින අයුරින් මූර්තිය නෙළා තිබීම ඔහු සන්සුන්ව භාවනාවෙන් සිටින බව පෙන්වයි. එය ද එම මූර්තියෙන් දක්වා තිබෙන්නේ පුජකයකු බව තව දුරටත් සනාථ කරයි.

ඉන්දුනිම්නයට අයත් නගරවල විසූ ජනතාව ඉතාමත් ක්‍රමවත් ලෙස ඉදිකරන ලද ජලකාණු ලීං සහ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන නළ පද්ධති භාවිත කළ හ. මෙම ඡායාරූපයෙන් දැක්වෙන්නේ එවැනි නගරයක ඉදිකරන ලද, පෞද්ගලික ප්‍රයෝජනය සඳහා භාවිතයට ගත් ලීඳකි.

ඉන්දුනිම්න ශිෂ්ටාචාරයට අයත් පැරණි නගරවල දක්නට තිබෙන මැනවින් සකස් කළ පාරවල් ප්‍රවාහනය පිළිබඳ සාක්ෂි ලෙස සැලකිය හැකි ය. මෙහි දැක්වෙන්නේ එලෙස ප්‍රවාහනයට යොදා ගත් කරත්තයක අනුරුවකි. මෙය කෙළි සෙල්ලම් සඳහා යොදාගත් එකක් වීමට ඉඩ තිබේ.

මෙම ඡායාරූපයේ දැක්වෙන්නේ ඉන්දු නිම්න ශිෂ්ටාචාරයට අයත් මුද්‍රාවකි. එහි ඉහළින් පෙනෙන්නේ සංකේත කිහිපයකි. ඒවා කිසියම් අදහසක් ප්‍රකාශ කිරීමට යොදාගත් අක්ෂර විශේෂයක් යැයි බොහෝ දෙනා කල්පනා කරති. රූපයේ දැක්වෙන සත්වයා රයිනෝසිරස් බව නිසැක ය. ඉන්දුනිම්න ශිෂ්ටාචාරයට අයත් මුද්‍රාවල කුමක් ලියා තිබෙන්නේ ද යි මෙතෙක් කිසිවකු හඳුනාගෙන නැත.

ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරය

අප්‍රිකානු මහාද්වීපය හරහා ගලා බසින නයිල් ගංගාවේ පහළ කොටසට අයත් නිම්න ප්‍රදේශයේ මෙම ශිෂ්ටාචාරය දියුණු වූයේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 3150 දී පමණ ය. එම ප්‍රදේශය වර්තමාන ඊජිප්තුවට අයත් වන බැවින් මෙම ශිෂ්ටාචාරය ද එනමින් හැඳින්වේ. දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ මෙම ශිෂ්ටාචාරය පාලනය කරන ලද්දේ පාරාවෝ නමින් හැඳින්වෙන රජ පෙළපතක් විසිනි. ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරයට අයත් මිනිසුන්ගේ ප්‍රධාන ජීවනෝපාය වූයේ කෘෂිකර්මය යි. ඒ නිසා දියුණු වාරිමාර්ග පද්ධතියක් නිපද

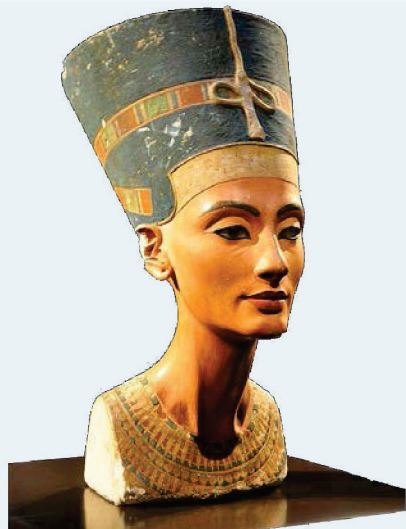
වීමට ඔවුහු සමත් වූහ. ඊජිප්තු වැසියන් විසින් ලෝකයට දායාද කළ විශිෂ්ටතම නිර්මාණය වූයේ පිරමීඩ යි. පාරාවෝ රජවරුන්ගේ මළසිරුරු තැන්පත් කරන ලද්දේ පිරමීඩවල ය. ඔවුන් විසින් නිපද වූ තවත් වැදගත් අංගයක් නම් අක්ෂර පද්ධතිය යි. නොයෙක් සතුන්ගේ සහ භාණ්ඩවල රූප භාවිත කොට නිර්මාණය කරන ලද එම අක්ෂර හැඳින්වෙන්නේ ඊජිප්තු චිත්‍රාක්ෂර නමිනි.

මෙම ඡායාරූපයේ දැක්වෙන්නේ ඊජිප්තුවේ අගනුවර වූ කයිරෝ නගරයට මඳක් ඇතිත් තැනක පිහිටි ගීසා නම් ස්ථානයේ ගොඩනගා තිබෙන පිරමීඩ යි. මේවා තුළ පාරාවෝ රජවරුන්ගේ සහ ඔවුන්ගේ බිසෝවරුන්ගේ මෘත දේහ තැන්පත් කර තිබේ. ඊජිප්තුවේ පැරණිතම පිරමීඩ ඉදි කරන ලද්දේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 2630-2611 අතර කාලයේ දී ය. ගීසාහි පිහිටි පිරමීඩ ලෝකයේ තිබෙන පුදුම හතෙන් එකක් ලෙස සැලකේ.

නෙෆතෙෆට් නෙෆටි රැජින පාරාවෝ රජකු වූ අක්භෙනතන්ගේ බිසව යි. ඇය ජීවත් වූයේ ක්‍රිස්තු පූර්ව 1370 - 1330 අතර කාලයේ දී ය. ඇගේ මෙම උඩුකය මූර්තිය ඇය ජීවත්වන කාලයේ දී ම නිර්මාණය කරන්නට ඇතැයි සැලකේ. අක්භෙනතන් රජු මිය යාමෙන් පසු කෙටි කලක් ඇය විසින් ඊජිප්තුව පාලනය කරන ලදී. නෙෆටි බිසව පුරාණ කාලයේ ජීවත් වූ රුමන් ම කාන්තාවක් ලෙස සැලකේ.

ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරයට අයත් උගතුන් ලිවීමට උපයෝගී කර ගත හැකි සංකේත මාලාවක් නිපදවා ඇත. එදිනෙදා ජීවිතයට සම්බන්ධ නොයෙකුත් භාණ්ඩවල සහ දකින ඇසුරු කරන දෑ රූපයට නැගීමෙන් එම සංකේත සකස් කර තිබිණි. මේවා හැඳින්වීමට ඊජිප්තු වික්‍රාක්ෂර යන යෙදුම භාවිත වේ.

රාජකීයයකු පක්ෂීන් හඹා-
යන ආකාරය දැක්වෙන
පැරණි ඊජිප්තු සිතුවමක්.
පරිසරය ඉතාම දර්ශනීය
ලෙස මෙහි සිතුවම් කර
තිබේ.

ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරයට අයත් ප්‍රභූවරයකුගේ
මමියක් දැක්වෙන ඡායාරූපයකි. මළ සිරුරු
කල්තබා ගැනීමේ මමිකරණ ක්‍රමය ලෝකයට
හඳුන්වා දෙන ලද්දේ ඊජිප්තු ශිෂ්ටාචාරයේ
වැසියන් විසිනි.

නමවන ක්‍රියාකාරකම

ඉහත දක්වා අති රූප සටහන් අධ්‍යනය
කොට පහත දැක්වෙන ස්මාරක අයත්
ශිෂ්ටාචාරය ලියා දක්වන්න.

මෙම ඡායාරූප
යෙන් දැක්වෙන්නේ
ක්‍රිස්තු පූර්ව 1332 -
1323 අතර කාලයේ
ජීවත් වූ ධ්‍රැටන්කාමන්
රජුගේ මමියේ මුහුණ
මත තබා තිබූ රනින්
කළ වෙස් මුහුණ යි.

(අ) ස්මාරකය	(ආ) ශිෂ්ටාචාරය
සෙල්ලම් මැටි කරත්තය	
කුන්‍ය අක්ෂර	
පිරමීඩ	
නෙෆටිටි රූප	
සත්ත්ව සංකේත සහිත මැටි මුද්‍රා	
ධ්‍රැටන් කාමන් රජුගේ මුහුණේ රනින් කළ අනුරුව	